



LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2022 M. GEGUŽĖS 1 D.–2022 M. GEGUŽĖS 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	4
<i>Dėl referendumo iniciatyvos termino pratęsimo paskelbus nepaprastą padėtį.....</i>	<i>4</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	4
<i>Dėl aplinkybės, jog užsieniečio paso galiojimas pasibaigęs, vertinimo, sprendžiant dėl užsieniečiui taikyto judėjimo laisvės suvaržymo.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl Migracijos departamento sprendimo apgyvendinti užsieniečių taikant judėjimo laisvės apribojimą, kai vėliau priimamas teismo sprendimas, kuriuo nustatoma iš esmės analogiška judėjimo suvaržymo priemonė</i>	<i>5</i>
<i>Dėl užsieniečio prašymo taikyti jam švelnesnio pobūdžio alternatyvią sulaikymui priemonę, kai panaikinama kompetentingos institucijos sprendimo dalis dėl užsieniečio judėjimo laisvės ribojimų.....</i>	<i>5</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	6
<i>Dėl vidinio persikėlimo galimybės vertinimo, kai priimtas sprendimas užsieniečiui nesuteikti papildomos apsaugos</i>	<i>6</i>
<i>Dėl aplinkybių, svarbių vertinant užsieniečio šeimyninius ryšius Dublino III reglamento taikymo kontekste</i>	<i>7</i>
<i>Dėl užsieniečių, kurie atstovauja savo nepilnamečiams vaikams, galimybės pateikti argumentus dėl prieglobsčio prašymo</i>	<i>8</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	8
<i>Dėl aplinkybės, kad gyventojų (jo šeimos) oficialios pajamos buvo mažesnės nei statistinės vidutinės namų ūkio nario vartojimo išlaidos, kaip pagrindo pripažinti, jog buvo gauta pajamų iš nežinomų šaltinių.....</i>	<i>9</i>
17. STATYBA.....	10
<i>Dėl teisinių pagrindų išduoti pažymą apie nekilnojamojo turto objektų galimybę naudoti pagal paskirtį ir suteikti jiems adresus, kai Nekilnojamojo turto registre įregistruotas juridinis faktas apie priimtą teismo sprendimą, kuriuo panaikintas žemės sklypo detalusis planas ir statybą leidžiantis dokumentas.....</i>	<i>10</i>
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	11
<i>Dėl Kandidatų į Europos deleguotuosius prokurorus atrankos komisijos išvados ir kandidato reikalavimo teisės, pasibaigus procedūrai, prašyti įpareigoti generalinį prokurorą skelbti naują atranką</i>	<i>11</i>
23. VYRIAUSIOSIOS TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJOS SPRENDIMAI.....	12
<i>Dėl valstybės tarnautojo pareigos informuoti apie kilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą ir nusišalinti nuo sprendimų, susijusių su sutuoktinio darbovieta, priėmimo.....</i>	<i>12</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SAJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	14
<i>Dėl institucijos pareigos operatyviai informuoti pareiškėjus apie nustatytus pažeidimus ir tinkamai juos pagrįsti</i>	<i>14</i>
<i>Dėl Europos Komisijos komunikato teisinės galios ir poveikio</i>	<i>15</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	16
<i>Dėl architekto teisės nebūti Architektų rūmų nariu ir su tuo susijusios žalos atlyginimo priteisimo po individualaus konstitucinio skundo išnagrinėjimo</i>	<i>16</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	17
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS.....	17
<i>Dėl Lošimų priežiūros tarnybos įsakymo ginčijimo</i>	<i>17</i>
<i>Dėl savivaldybės architekto pažymos dėl atskiro nekilnojamojo turto kadastro objekto formavimo</i>	<i>18</i>
<i>Dėl ginčo, susijusio su administracinių nusižengimų registre esančio įrašo ištaisymu</i>	<i>19</i>
<i>Dėl advokato įgaliojimų, jam atstovaujant nepilnamečiui pareiškėjui, kuris turi įstatyminius atstovus.....</i>	<i>20</i>

<i>Dėl praleisto termino skundai paduoti atnaujinimo, kai užsieniečio judėjimas Lietuvos Respublikos teritorijoje apribotas</i>	21
<i>Dėl naudojantis EPP teikiamomis paslaugomis atsirandančios žymos apie tai, kad parašas yra negaliojantis, nes sertifikatas neturi kvalifikuoto sertifikato požymio</i>	21

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ANK	Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas
EPP	Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VĮ	valstybės įmonė
VŠĮ	Viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.7. Kiti su rinkimais, referendumais ir politinių partijų veikla susiję klausimai

Dėl referendumo iniciatyvos termino pratęsimo paskelbus nepaprastąją padėtį

Šioje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) 2022 m. balandžio 20 d. sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas sustabdyti Piliečių referendumo iniciatyvinės grupės vykdomą piliečių referendumo iniciatyvos vykdymą iki Lietuvos Respublikoje pasibaigs nepaprastoji padėtis ir neįskaityti nepaprastosios padėties laiko į šios referendumo iniciatyvos vykdymui nustatytą 6 mėnesių terminą.

Teisėjų kolegija pripažino, kad Lietuvos Respublikoje paskelbta nepaprastoji padėtis nedaro jokios įtakos Lietuvos Respublikos piliečių teisėms referendumo iniciatyvos ir parašų rinkimo srityje. Pareiškėjo siekis, kaip galima suprasti iš skundo turinio ir pareiškėjo dėstomų argumentų, iš esmės yra tas, jog prasitęstų referendumo iniciatyvos vykdymo terminas. Be to, VRK pateikė 2022 m. balandžio 21 d. sprendimą Nr. Sp-33, kuriuo nusprendė atmesti iniciatyvinės grupės reikalavimą privalomajam referendumui paskelbti dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9 ir 147 straipsnių pakeitimo įstatymo, t. y. Piliečių referendumo iniciatyvinės grupės referendumo politinė kampanija jau yra pasibaigusi, todėl šiuo atveju nėra nei teisinio pagrindo, nei galimybės stabdyti jau pasibaigusią politinę kampaniją.

Byloje nuspręsta, kad ginčytas VRK sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, todėl pareiškėjo skundas atmestas.

2022 m. gegužės 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-14-822/2022

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00043-2022-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 5.7; 58.2

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl aplinkybės, jog užsieniečio paso galiojimas pasibaigęs, vertinimo, sprendžiant dėl užsieniečiui taikyto judėjimo laisvės suvaržymo

Nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo nuspręsta įleisti pareiškėją į Lietuvos Respubliką ir apgyvendinti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, 6 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos, teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT sprendė, kad nagrinėtu atveju yra reikšminga, ar Departamentas, priimdamas ginčijamą sprendimą, turėjo pagrindą konstatuoti, kad yra Įstatymo 113 straipsnio 5 dalies 1 ir 10 punktuose nurodytos aplinkybės, ir užsienietį apgyvendinti šio straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, 6 mėnesius nuo sprendimo priėmimo dienos. Minėtame sprendime nurodyta, kad *inter alia* (be kita ko) užsienietis su savimi neturėjo kelionės dokumento, leidžiančio nustatyti jo tapatybę, jo nepateikė prieglobsčio prašymo nagrinėjimo metu, taip pat nepateikė ir kelionės dokumento kopijos. Tačiau byloje nustatyta, kad pareiškėjas atvykimo į Lietuvą metu turėjo ir pareigūnams pateikė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą – pasą, kurio galiojimas buvo pasibaigęs. Taigi, teisėjų kolegijos vertinimu, vien tik aplinkybė, jog minėto dokumento galiojimo data yra pasibaigusi, nagrinėjamu atveju negali būti laikoma priežastimi laikyti pasą netinkamu asmens tapatybei nustatyti. Byloje nėra kitų įrodymų, kad pateiktas pasas būtų priklausęs kitam asmeniui ir pan. Atsižvelgdama į tai, kas nustatyta, teisėjų kolegija sprendė, kad Departamentas nagrinėjamu atveju nepagrįstai taikė Įstatymo 113 straipsnio 5 dalies 1 punktą, ginčytame sprendime padaręs išvadą, kad užsienietis su savimi neturėjo kelionės dokumento, leidžiančio nustatyti jo tapatybę.

Užsieniečio apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Departamento sprendimo dalis, kuria prieglobsčio prašytojas apgyvendintas laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje tiek, kiek užsieniečiui taikytas judėjimo laisvės suvaržymas, panaikinta ir klausimas dėl užsieniečiui taikytino apgyvendinimo režimo, vadovaujantis Įstatymo 140⁸ straipsnio 5 ir 6 dalimis, perduotas atsakovui nagrinėti iš naujo.

2022 m. gegužės 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2291-789/2022

Teismo proceso Nr. 4-39-3-00059-2022-9

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

Dėl Migracijos departamento sprendimo apgyvendinti užsienietį taikant judėjimo laisvės apribojimą, kai vėliau priimamas teismo sprendimas, kuriuo nustatoma iš esmės analogiška judėjimo suvaržymo priemonė

Šioje byloje apeliacijos dalyku buvo pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo atmesti užsienietės skundo reikalavimai panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo dalį dėl užsienietės laikino apgyvendinimo ir taikyti pareiškėjai alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) Užsieniečių registracijos centre, netaikant judėjimo laisvės apribojimų, pagrįstumas ir teisėtumas.

Skundžiamu sprendimu Departamentas nusprendė įleisti užsienietę į Lietuvos Respubliką, kadangi per 6 mėnesius nuo asmens užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje (MIGRIS) dienos nebuvo priimtas galutinis sprendimas dėl jos teisinės padėties, ir apgyvendinti ją Lietuvos Respublikos Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, 6 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

LVAT pripažino, jog priimant ginčytą sprendimą egzistavo veiksniai, leidžiantys pagrįstai spręsti, jog kol nėra priimtas galutinis sprendimas dėl užsienietės prieglobsčio prašymo, taip pat neatskleisti tikrieji užsienietės atvykimo motyvai, judėjimo laisvės ribojimo netaikymas neužtikrintų alternatyvios sulaikymui priemonės tikslo užkirsti kelią galimam asmens bėgimui ar pasislėpimui, todėl pirmosios instancijos teismas, LVAT vertinimu, pagrįstai sprendė, jog atsakovas sprendimu pagrįstai užsienietę apgyvendino laikinojo apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Kita vertus, pabrėžta, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. balandžio 14 d. sprendimu užsienietei buvo skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – apgyvendinimas Pabėgėlių priėmimo centre, nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje 6 mėnesių laikotarpiui, nuo 2022 m. balandžio 14 d., bet ne ilgiau, nei bus įvykdytas Departamento sprendimas dėl užsienietės išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos. Esant tokiai situacijai, LVAT vertintino, kad Departamento sprendimas, priimtas 2022 m. sausio 31 d., nors formaliai nepanaikintas, tačiau nuo 2022 m. balandžio 14 d. nebegali būti taikomas, nes pareiškėjai apgyvendinimas taikomas pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. balandžio 14 d. sprendimą.

Kadangi nagrinėtu atveju pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo metu buvo pagrindas užsienietę (tuo metu – prieglobsčio prašytoją) apgyvendinti Įstatymo 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikinojo apgyvendinimo vietose, nesuteikiant jai teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimo išvada, jog pareiškėjai atsakovo sprendimu laikinas apgyvendinimas su judėjimo ribojimu buvo nustatytas pagrįstai, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o apeliacinis skundas atmestas.

2022 m. gegužės 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2648-662/2022

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00055-2022-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

Dėl užsieniečio prašymo taikyti jam švelnesnio pobūdžio alternatyvią sulaikymui priemonę, kai panaikinama kompetentingos institucijos sprendimo dalis dėl užsieniečio judėjimo laisvės ribojimų

Byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo dalies, kuria pareiškėjas 6 mėnesiams apgyvendintas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėjas kreipėsi į pirmosios instancijos teismą, prašydamas panaikinti Departamento minėto sprendimo dalį dėl jo laikino apgyvendinimo ir taikyti alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinti pareiškėją Valstybės sienos apsaugos tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Tarnyba), netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo prašymo netenkino, nurodęs, jog taikant pareiškėjo nurodytą alternatyvią sulaikymui priemonę, nebus užtikrinti įstatymų nustatyti tikslai.

Įvertinęs byloje nustatytų aplinkybių visumą, LVAT su pirmosios instancijos vertinimu nesutiko ir konstatavo, kad pareiškėjo judėjimo laisvės ribojimas nagrinėjamu atveju būtų nepagrįstas, todėl šią Departamento sprendimo dalį panaikino.

Kartu LVAT pažymėjo, kad pareiškėjo prašymas taikyti jam alternatyvią sulaikymui priemonę, t. y. apgyvendinimą Tarnyboje netaikant judėjimo laisvės ribojimų, šio ginčo kontekste nėra sprendžiamas. Nesant pagrindo pareiškėją apgyvendinti Įstatymo 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, pareiškėjo apgyvendinimo klausimą išsprendžia Departamentas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, pareiškėjo skundas patenkintas iš dalies, Departamento sprendimo dalis, kuria nutarta apgyvendinti pareiškėją Įstatymo 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, 6 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos panaikintas.

2022 m. gegužės 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2717-629/2022

Teisminio proceso Nr. 4-53-3-00045-2022-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

8.7. Kiti su užsieniečių teisine padėtimi susiję klausimai

9. Prieglobstis

9.1. Prieglobsčio prašymo pateikimas ir jo nagrinėjimas

Dėl vidinio persikėlimo galimybės vertinimo, kai priimtas sprendimas užsieniečiui nesuteikti papildomos apsaugos

Byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo nesuteikti pareiškėjui pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies, t. y. panaikino ginčyto sprendimo rezoliucinės dalies dalį dėl asmens išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos bei draudimo asmeniui atvykti į Lietuvos Respubliką 5 metus nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos, taip pat dėl draudimo atvykti ir apsigyventi 3 metams nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos perspėjimo įvedimo į C.SIS II ir šiuos klausimus atsakovui grąžino spręsti iš naujo; likusią pareiškėjo skundo dalį – dėl prieglobsčio pareiškėjui nesuteikimo – atmetė kaip nepagrįstą. Vertindamas atsakovo sprendimą išsiųsti pareiškėją į kilmės šalį, pirmosios instancijos teismas nustatė, kad pareiškėjo gyvenamajame rajone periodiškai vyksta kariniai konfliktai, o vidinio persikėlimo galimybė atsakovo nebuvo tirama. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad viešojo administravimo subjekto priimami sprendimai turi būti pagrįsti išsamiai ir objektyviai ištirtais naujausiais faktiniais duomenimis, todėl skundžiamo sprendimo dalis dėl išsiuntimo ir draudimo atvykti bei perspėjimo įvedimo laikotarpių naikintina, grąžinant šiuos klausimus atsakovui nagrinėti iš naujo. Akcentuota, kad iš naujo nagrinėjant išsiuntimo ir draudimo atvykti laikotarpių klausimus, atsakovas privalo įvertinti vidinio persikėlimo galimybę ir

tarptautinių organizacijų teikiama pagalba ar priemonės, užtikrinančias saugumą ar stabilumą pareiškėjo kilmės šalyje.

Nurodęs nagrinėtu klausimu aktualias teisės normas, LVAT reziūmavo, kad net ir nustačius Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 86 straipsnio 1 dalies (pabėgėlio statuso suteikimas), 87 straipsnio 1 dalies (papildomos apsaugos suteikimas) taikymo prielaidas, tačiau egzistuojant vidinio persikėlimo alternatyvos taikymo galimybei, prieglobstis asmeniui nesuteikiamas. Todėl atsakovui pakartotinai vertinant papildomos apsaugos pareiškėjui suteikimo kriterijus ir nusprendus esant pagrindui pripažinti pareiškėjo atitiktį Įstatymo 87 straipsnio 1 dalyje nurodytiems požymiams, turi būti nustatoma vidinio persikėlimo alternatyvos galimybė. Tuo metu pirmosios instancijos teismui priimtame sprendime sutikus su atsakovo išvada dėl prieglobsčio pareiškėjui nesuteikimo pagrįstumo, nebuvo tikslinga skirti atsakovui įpareigojimą vertinti vidinio persikėlimo galimybę ir tarptautinių organizacijų teikiama pagalba ar priemonės užtikrinant saugumą ar stabilumą pareiškėjo kilmės šalyje.

Kita vertus, išnagrinėjęs bylos aplinkybes, LVAT sprendė, kad šiuo atveju nėra faktinio ir teisinio pagrindo pripažinti, jog atsakovo sprendimo dalis dėl papildomos apsaugos nesuteikimo yra pagrįsta ir teisėta. Atsižvelgdamas į ginčui aktualų teisinį reguliavimą ir teismų praktiką bei į šios bylos faktines aplinkybes, LVAT konstatavo, kad ši atsakovo sprendimo dalis dėl atlikto tyrimo neišsamumo ir neindividualizavimo yra neteisėta ir naikintina. Dėl nurodytų priežasčių pirmosios instancijos teismo sprendimą LVAT pakeitė, t. y. atsakovo sprendimo dalį panaikino ir atsakovą įpareigojo iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl papildomos apsaugos suteikimo.

2022 m. gegužės 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2554-781/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00701-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 9.1

[Prieiga internete](#)

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl aplinkybių, svarbių vertinant užsieniečio šeimyninius ryšius Dublino III reglamento taikymo kontekste

Byloje kilo ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo pareiškėjai atsisakyta suteikti prieglobstį ir papildomą apsaugą, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą tenkino iš dalies ir sutrumpino pareiškėjai draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką, Šengeno erdvę ir Europos Sąjungą trukmę, konstatavęs, jog Departamentas iš esmės teisingai taikė teisės normas, išsamiai išnagrinėjo faktines bylos aplinkybes, todėl priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą nesuteikti pareiškėjai pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos. Savo apeliaciniame skunde pareiškėja teigė, kad, be kita ko, pageidauja susijungti su savo sutuoktiniu, kaip su šeimos nariu, gyvenančiu Vokietijos Federacinėje Respublikoje.

Nagrinėjamu atveju buvo nustatyta, kad pareiškėja buvo pateikusi santuokos liudijimą, išduotą Turkijoje, bei savo sutuoktiniui Vokietijos Federacinėje Respublikoje išduotus vairuotojo pažymėjimus ir sveikatos kortelę. Kiti dokumentai, susiję su jos sutuoktiniu, byloje pateikti tik vokiečių kalba, tačiau nei Departamentas, nei pirmosios instancijos teismas nepasirūpino jų vertimu ir jų neaptarė. Minėtų dokumentų visuma, LVAT vertinimu, įrodė, kad pareiškėjos sutuoktinis legaliai gyvena Vokietijos Federacinėje Respublikoje, o jų šeima galėjo egzistuoti bei būti pripažįstama ir kilmės šalyje. Be to, kaip matyti iš Vokietijos migracijos institucijų atsakymo, pareiškėjos sutuoktinis jau po jos patekimo į Lietuvos Respubliką domėjosi galimybe jos prieglobsčio klausimą spręsti Vokietijoje, tačiau šios šalies institucijos paaiškino, kad į jas turi kreiptis ne privatus asmuo, o Lietuvos migracijos institucijos. Tai, pasak LVAT, paneigia Migracijos departamento nuomonę, jog pareiškėjos sutuoktinis nebuvo išreiškęs sutikimo. Atsižvelgdamas į santuokos sudarymo datą, LVAT nurodė, kad nagrinėjamu atveju šeima jau egzistavo prieš pateikiant prašymą suteikti prieglobstį, todėl pareiškėjos vyras gali būti laikomas jos sutuoktiniu ir šeimos nariu, o atsakovas nepaneigė pareiškėjos nurodyto šeimos ryšio egzistavimo. Teisėjų kolegija taip pat nurodė, kad aplinkybė, jog pareiškėja tuo metu tiesiogiai neišreiškė pageidavimo jos prašymą suteikti papildomą apsaugą nagrinėti Vokietijos Federacinėje Respublikoje, yra tiesiogiai susijusi su tuo, kad pareiškėja nebuvo supažindinta su Dublino III reglamento nuostatomis, t. y. negalėjo žinoti apie tokią galimybę. Taigi, LVAT konstatavo, kad nei Departamentas, nei pirmosios instancijos teismas

tinkamai neapsvarstė pareiškėjos šeimyninių santykių aspekto ir nesuteikė pareiškėjai privalomos informacijos apie Dublino III reglamento taikymo procedūras.

Pareiškėjos skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Pareiškėjos skundas patenkintas, Departamento sprendimas panaikintas ir Departamentas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje.

2022 m. gegužės 25 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2499-552/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00510-2022-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

Dėl užsieniečių, kurie atstovauja savo nepilnamečiams vaikams, galimybės pateikti argumentus dėl prieglobsčio prašymo

Byloje esminis ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo pareiškėjams bei jų nepilnametei dukrai nesuteiktas prieglobstis (pabėgėlių statusas ir papildoma apsauga) Lietuvos Respublikoje, taip pat nuspręsta išsiųsti pareiškėjus iš Lietuvos Respublikos, uždrausti pareiškėjams atvykti į Lietuvos Respubliką 5 metus nuo jų išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos bei įvesti į antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos centrinę duomenų bazę (C.SIS II) perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi 3 metus nuo jų išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos.

Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad Departamento sprendimas iš esmės yra pagrįstas ir teisėtas, tačiau pareiškėjams nustatytas draudimas 5 metus atvykti į Lietuvos Respubliką yra neproporcingas, todėl pakeitė atsakovo sprendimą, t. y. nustatė, kad šiems pareiškėjams uždraudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką 3 metus nuo jų išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos.

LVAT nurodė, kad nagrinėjamu atveju Departamento sprendimo dalis dėl pareiškėjų išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos nepatvirtina, jog šiuo atveju buvo atsižvelgta į užsieniečių vaiko interesus, šeimos gyvenimą, taip pat ir į tai, ar šiuo požiūriu buvo atsižvelgta į negrąžinimo principą. Iš ginčyto sprendimo turinio matyti, kad buvo atsižvelgta tik į užsieniečių neteisėto buvimo faktą Lietuvos Respublikoje, o tai neatitinka Direktyvos 2008/115¹ tikslų, jos 6 konstatuojamosios dalies, kurioje akcentuojama, jog sprendimai turėtų būti priimami dėl kiekvieno konkretaus atvejo atskirai ir vadovaujantis objektyviais kriterijais. Pirmosios instancijos teismas atsakovo sprendimo šiuo aspektu iš esmės nevertino. Nagrinėjamos bylos kontekste akcentuota ir tai, kad iš atsakovo vykdytų pareiškėjų apklausų turinio (ypač iš pareiškėjos apklausos turinio) nustatyta, jog pareiškėjams nebuvo suteikta veiksminga galimybė pateikti argumentus, susijusius su vaiko padėtimi. Klausimas, ar suinteresuotiems asmenims buvo sudaryta veiksminga galimybė pateikti susijusius argumentus, be kita ko, gali būti sprendžiamas atsižvelgiant ir į tai, ar tėvai suvokė prieglobsčio procedūros esmę ir tikslą bei turėjo pakankamai žinių, kad galėtų pateikti argumentus ne tik dėl savo šeimos (bendrajai prasme), bet ir ją sudarančio vaiko padėties.

Pareiškėjų atstovaujamos dukros apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, Departamento sprendimas panaikintas, Departamentas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjų atstovaujamos dukters prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2022 m. gegužės 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2421-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05157-2021-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.1; 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.2. Mokesčio apskaičiavimas

12.2.3. Mokesčio apskaičiavimas pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą

¹ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse.

Dėl aplinkybės, kad gyventojų (jų šeimos) oficialios pajamos buvo mažesnės nei statistinės vidutinės namų ūkio nario vartojimo išlaidos, kaip pagrindo pripažinti, jog buvo gauta pajamų iš nežinomų šaltinių

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimų, kuriais pareiškėjams (sutuoktiniams) papildomai apskaičiuotas gyventojų pajamų mokestis (toliau – GPM) ir su juo susijusios sumos. Šie sprendimai priimti atsakovui konstatavus, kad 2010–2013 metais pareiškėjai gavo pajamų iš nenustatytų šaltinių, nes šiuo laikotarpiu pareiškėjų (jų šeimos) patirtos vartojimo išlaidos viršijo jų gautas oficialias pajamas bei turėtas (deklaruotas) lėšas (santaupas).

Konkrečiai atsakovas, vadovaudamasis Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 70 straipsnio 1 dalimi², atsisakė pripažinti pareiškėjų banko sąskaitose užfiksuotas, taip pat rašytiniuose paaiškinimuose nurodytas kitas (vidutines metines) vartojimo išlaidas, iš esmės vertindamas, jog tokios (pagal sąskaitų išrašus ir paaiškinimus apskaičiuotos) vartojimo išlaidos buvo ženkliai mažesnės už Lietuvos statistikos departamento skelbiamas Vidutines vartojimo išlaidas, tenkančias vienam namų ūkio nariui per mėnesį.

LVAT priminė, kad minėta įstatymo nuostata taikoma atvejais, kai tenkinamos šios dvi sąlygos, turinčios egzistuoti kartu: pirma, mokėtino mokesčio dydžio negalima apskaičiuoti (nustatyti) įprastine atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka, ir, antra, to padaryti (apskaičiuoti mokesčio) negalima dėl to, jog mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus. Pareiga objektyviai įrodyti, jog šie pagrindai egzistuoja, tenka mokesčių administratoriui.

MAĮ 70 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos nuostatos hipotezėje numatytų mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą pagrindų kontekste teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, jog mokesčių ir kiti įstatymai nenustato bendros gyventojų (GPM mokėtojo) pareigos tvarkyti jo ir (ar) šeimos (vartojimo) išlaidų apskaitą ar saugoti šias išlaidas (jų dydį) patvirtinančius dokumentus. Kita vertus, kai, remiantis objektyviais duomenimis, konstatuojama aplinkybė, kad gyventojų atitinkamo mokestinio laikotarpio išlaidos viršijo pajamas ir (ar) turėtas lėšas, kurių (pajamų ir lėšų) šaltiniai yra žinomi, tai sudaro pagrindą konstatuoti, kad gyventojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius MAĮ 70 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais, jei jis nenurodo ir objektyviai nepagrindžia tokių (papildomų) pajamų (lėšų) šaltinio.

Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog vien tai, kad gyventojų (šeimos) atitinkamo laikotarpio pajamų ir (ar) turėtos lėšos, kurių šaltiniai yra žinomi, buvo mažesnės nei aptariamoms (statistinės) vidutinės vartojimo išlaidos, savaime nereiškia, kad, be kita ko, MAĮ 70 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais, buvo gauta kitų (neoficialių) pajamų. Aptariamai statistiniai duomenys atspindi tik vidutines namų ūkio išlaidas, o kiekvieno namų ūkio (atskirų jų narių) poreikiai, lemiantys vienas ar kitas vartojimo išlaidas, yra individualūs. Todėl, nesant pareigos tvarkyti aptariamų išlaidų apskaitą ir (ar) saugoti šias išlaidas (jų dydį) patvirtinančius dokumentus, pareiga objektyviais duomenimis (pvz., nustatytų išlaidų pobūdis; tam tikras didesnes vartojimo išlaidas lemiančios specifinės aplinkybės ir pan.) pagrįsti vertinimą, kad aptariamoms išlaidoms negalėjo būti mažesnės už statistines vidutines vartojimo išlaidas, tenka mokesčių administratoriui.

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtu atveju, net ir darydama prielaidą, kad patikrinimo aktuose paminėtos kai kurių išlaidų rūšys, taip pat nurodyta viešai prieinama informacija apie kai kurias pareiškėjų šeimos asmeninio gyvenimo aplinkybes patvirtina mokesčių administratoriaus minėtą vertinimą, kad pareiškėjų šeima yra „<...> statistinė Lietuvos šeima <...>“, kiek tai yra susiję su aptariamomis vartojimo išlaidomis, teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje aktualiais laikotarpiais pareiškėjų namų ūkį sudarė šeši asmenys – pareiškėjai ir keturi jų vaikai. Todėl nagrinėtu atveju, be kita ko, vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais (MAĮ 8 str. 3 d.), vertinant pareiškėjų šeimos vartojimo išlaidas turėjo būti remiamasi kitais statistiniais rodikliais – Lietuvos statistikos departamento skelbiamomis Vidutinėmis vartojimo išlaidomis, tenkančios namų ūkiams su 3 ir daugiau vaikų. Akcentuota, kad atsakovas nenurodė ir jokių aplinkybių, kurios leistų pripažinti, kad pastarųjų statistinių rodiklių taikymas būtų akivaizdžiai nepagrįstas.

² Vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio 1 dalimi, tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta, tvarka, mokesčių administratorius apskaičiuoja mokesčių mokėtojui priklausančią mokėti mokesčio sumą pagal jo atliekamą įvertinimą, atsižvelgdamas į visas įvertinimui reikšmingas aplinkybes, turimą informaciją ir prireikus parinkdamas savo nustatytus įvertinimo metodus, atitinkančius protingumo bei, kiek objektyviai įmanoma, teisingo mokestinės prievolės dydžio nustatymo kriterijus.

Kadangi taikant statistines šeimos su 3 ir daugiau vaikų vartojimo išlaidas pareiškėjų šeimos vartojimo išlaidos kartu su kitomis nustatytomis išlaidomis neviršijo jų gautų pajamų ir turėtų santaupų, konstatuota, kad nagrinėtu atveju mokesčių administratorius nepagrindė MAĮ 70 straipsnio 1 dalies taikymo ir atitinkamai neįvykdė MAĮ 67 straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos.

LVAT panaikino mokesčių administratoriaus, taip pat mokestinį ginčą nagrinėjusių institucijų, įskaitant pirmosios instancijos teismą, sprendimus.

2022 m. gegužės 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-456-789/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03583-2020-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.13.1.2; 57.3

[Prieiga internete](#)

17. Statyba

17.7. Kiti su statyba susiję klausimai

Dėl teisinių pagrindų išduoti pažymą apie nekilnojamojo turto objektų galimybę naudoti pagal paskirtį ir suteikti jiems adresus, kai Nekilnojamojo turto registre įregistruotas juridinis faktas apie priimtą teismo sprendimą, kuriuo panaikintas žemės sklypo detalusis planas ir statybą leidžiantis dokumentas

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Neringos savivaldybės administracijos (toliau – Administracija, atsakovas) 2019 m. lapkričio 4 d. sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas išduoti pažymą apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų galimybę naudoti pagal paskirtį ir suteikti atskirtoms patalpoms (butams) naujus adresus, teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat dėl atsakovo įpareigojimo išduoti pareiškėjui pažymą apie vietoj vieno buto naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų – trijų butų – galimybę naudoti pagal paskirtį ir suteikti šiems butams naujus adresus, pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašė prie juridinių faktų, kurių įrašas galioja nuo 2013 m. liepos 29 d., pažymėta, jog yra įsiteisėjęs Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2007 m. lapkričio 23 d. sprendimas, turintis įtakos nekilnojamojo daikto teisiniam statusui (panaikintas Administracijos 2002 m. rugsėjo 26 d. statybos leidimas Nr. 35). Pareiškėjas 2019 m. liepos 11 d. pateikė atsakovui prašymą išduoti pažymą apie daugiabučiame gyvenamajame pastate, neatliekant remonto darbų ir nekeičiant patalpų paskirties, suformuotus tris nekilnojamojo turto (patalpų) kadastro objektus iš vieno nekilnojamojo turto (patalpos). Tačiau atsakovas 2019 m. lapkričio 4 d. sprendime nurodė, kad patikrinus Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo duomenis ir nustačius, jog Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2007 m. lapkričio 23 d. sprendimu panaikinti detalusis planas bei statybos leidimas, kuriais buvo nustatyta šiuo metu VĮ Registrų centre įregistruota pastato paskirtis bei žemės sklypo naudojimo būdas, Administracija pažymų apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų (patalpų) galimybę naudoti pagal paskirtį neišduoda iki kol VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašuose nebus panaikintas įrašas apie juridinį faktą, turintį įtakos nekilnojamojo daikto teisiniam statusui.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad šiuo atveju egzistuoja juridinis faktas, ribojantis pareiškėjo teisę iš vieno buto suformuoti tris butus – t. y. Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2007 m. lapkričio 23 d. įsiteisėjęs sprendimas, kuriuo buvo panaikinti Neringos savivaldybės tarybos 2000 m. birželio 9 d. sprendimas Nr. 40 „Dėl teritorijos adresu (duomenys neskelbtini), Neringa, detaliojo plano patvirtinimo“ ir Administracijos 2002 m. rugsėjo 26 d. statybos leidimas Nr. 35, išduotas pareiškėjui, valgyklos rekonstrukcijai į gyvenamąjį namą. Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad iš neteisės negali atsirasti teisė, todėl Administracija teisėtai ir pagrįstai atsisakė pareiškėjui išduoti pažymą apie naujai suformuotą nekilnojamojo turto kadastro objektą (patalpą) galimybę naudoti pagal paskirtį. Taigi pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT pažymėjo, kad teismo sprendimu panaikinus Neringos savivaldybės tarybos 2000 m. birželio 9 d. sprendimą Nr. 40 „Dėl teritorijos adresu (duomenys neskelbtini), Neringa, detaliojo plano patvirtinimo“ ir Administracijos 2002 m. rugsėjo 26 d. statybos leidimą Nr. 35, išduotą pareiškėjui valgyklos rekonstrukcijai į gyvenamąjį namą, šiuo metu pareiškėjo nekilnojamojo turto objektas yra neapibrėžtoje teisinėje padėtyje – statinio paskirtis pakeista nesant detaliojo plano sprendinių, kuriais keičiamas žemės naudojimo būdas ir pobūdis, taip pat nėra galiojančio rekonstrukciją leidžiančio dokumento (leidimo). Tai suponuoja, kad nekilnojamojo turto objekto rekonstrukcija ginčijamo individualaus administracinio akto priėmimo metu atitinka

savavališkos statybos teisinę apibrėžtį. Todėl atsakovas, atsisakydamas išduoti pareiškėjui pažymą apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto objektų (butų) galimybę naudoti pagal paskirtį ir suteikti šiems butams naujus adresus iš esmės priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą. Tokia pažyma gali būti išduota tik tuomet, kai bus patvirtintas žemės sklypo, kuriame yra pareiškėjui nuosavybės teise priklausantis nekilnojamasis turtas, detalusis planas ir jo sprendiniais bus iš naujo apibrėžtas žemės sklypo naudojimo būdas bei pobūdis, taip pat pašalinti kiti nekilnojamojo turto teisinei padėčiai esminę reikšmę turintys Statybos įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimai – gautas statinio rekonstrukciją leidžiantis dokumentas.

LVAT atkreipė dėmesį, kad tai, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2012 m. birželio mėn. 6 d. nutarimu Nr. 702 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano patvirtinimo“ patvirtino naują Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo planą ir pagal naująjį ginčo teritorijos reglamentavimą neliko jokių buvusių ribojimų pertvarkyti ginčo pastatą į gyvenamosios paskirties pastatą, taip pat tai, kad Neringos savivaldybės tarybos 2012 m. rugsėjo 21 d. sprendimu Nr. TI-164 „Dėl Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano patvirtinimo“ nustatyta, jog (duomenys neskelbtini) g. namų, tarp jų ir ginčo pastato, teritorijos paskirtis yra gyvenamoji–rekreacinė, šioje teritorijoje galima gyvenamųjų pastatų statyba, o ginčo žemės sklypo naudojimo būdas – gyvenamosios teritorijos, teisiniu požiūriu šios bylos kontekste sudaro tik palankias sąlygas detaliojo planavimo būdu nustatyti tokius sprendinius, kuriais iš esmės būtų pašalintos kliūtys įteisinti pareiškėjo nekilnojamojo turto rekonstrukciją – gauti leidimą rekonstrukcijai ir jo pagrindu įforminti statybos užbaigimą patvirtinančius dokumentus. Atlikus nurodytas procedūras, pareiškėjas turėtų teisinį pagrindą atsakovui teikti prašymą dėl pažymos apie vietoj ginčo buto naujai suformuotų nekilnojamojo turto objektų – trijų butų – galimybę naudoti pagal paskirtį ir suteikti šiems butams naujus adresus.

Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad ginčo sprendime atsakovas be pagrindo nurodė, jog pažymos apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų (patalpų) galimybę naudoti pagal paskirtį neišduos iki tol, kol VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašuose nebus panaikintas įrašas apie juridinį faktą, turintį įtakos nekilnojamojo daikto teisinei padėčiai – įrašas apie priimtą teismo sprendimą. Šiuo aspektu teisėjų kolegija pabrėžė, kad ne įrašo apie juridinį faktą – priimtą teismo sprendimą, kuriuo panaikintas žemės sklypo detalusis planas ir statybą leidžiantis dokumentas, panaikinimas, o galiojantis, įstatymų nustatyta tvarka patvirtintas detalusis planas ir galiojantis statybą leidžiantis dokumentas bei įforminti statybos užbaigimą patvirtinantys dokumentai, kurių pagrindu yra atliekami įrašai apie nekilnojamąjį turtą VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre, keičiantys nekilnojamojo turto teisinę padėtį, sukuria teises prielaidas pažymai apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų (patalpų) galimybę naudoti pagal paskirtį išduoti.

Atsižvelgiant į tai, atsakovo 2019 m. lapkričio 4 d. sprendimo dalis, jog Administracija pažymų apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų (patalpų) galimybę naudoti pagal paskirtį neišduoda iki tol, kol VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašuose nebus panaikintas įrašas apie juridinį faktą, turintį įtakos nekilnojamojo daikto teisinei padėčiai, panaikinta, o kita sprendimo dalis palikta nepakeista.

2022 m. gegužės 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-103-415/2022

Teismo proceso Nr. 3-63-3-02631-2019-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 17.7; 24.7; 57.3

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.7. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

Dėl Kandidatų į Europos deleguotuosius prokurorus atrankos komisijos išvados ir kandidato reikalavimo teisės, pasibaigus procedūrai, prašyti įpareigoti generalinį prokurorą skelbti naują atranką

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Kandidatų į Europos deleguotuosius prokurorus atrankos komisijos (toliau – Komisija) išvadą, generalinio prokuroro rezoliucija įformintą sprendimą teikti kandidatais į Europos deleguotuosius prokurorus J. K., V. K., T. M. ir G. N., įpareigoti generalinį prokurorą skelbti naują kandidatų į Europos deleguotuosius prokurorus atranką ir jai vykdyti sudaryti nešališką, objektyvią ir kompetentingą komisiją.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą.

LVAT nustatė, kad: pareiškėjas buvo pašalintas iš kandidatų į Europos deleguotuosius prokurorus atrankos procedūros kaip neatitinkantis nepriklausomumo reikalavimo; Komisijos nariai atkreipė dėmesį į pareiškėjo tarnybiniame pranešime dėl nusišalinimo nurodytas aplinkybes, kad Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) pareigūnai atlieka ikiteisminį tyrimą dėl jam artimo giminaičio, todėl pareiškėjas išreiškė abejones dėl savo psichologinio neutralumo, nešališkumo, leistinumą (etikos požiūriu) kontroliuoti šios institucijos atliekamus tyrimus; Komisijos pirmininkas atkreipė pareiškėjo dėmesį, kad FNTT bus pagrindinė ikiteisminio tyrimo institucija, atliekanti Europos prokuratūros kompetencijai priskirtų nusikalstamų veikų tyrimą, ir paklausė, ar tai netrukdytų pareiškėjui atlikti (jei jis bus paskirtas) Europos deleguotam prokurorui pavestų funkcijų; pareiškėjas pažymėjo, jog tarnybiniu pranešimu norėjo išvengti neigiamo įvaizdžio iš išorės, tačiau neprielankumo FNTT, kaip institucijai, nejaučia.

Įvertinusi nustatytas aplinkybes, teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju pareiškėjo nusišalinimas nuo FNTT atliekamų ikiteisminių tyrimų kontrolės negali būti siejamas su Konstitucijoje ir Prokuratūros įstatyme įtvirtintu jo nepriklausomumu, t. y. pareiškėjo laikinas nusišalinimas nuo ikiteisminių tyrimų, atliekamų FNTT, niekaip negalėjo paveikti jo nepriklausomumo. Todėl pirmosios instancijos teismas šiuo aspektu padarė teisės aktų nuostatų neatitinkančią išvadą, kad Komisija, vykdydama atranką, nepažeidė teisės aktų reikalavimų, ši skundžiamos Komisijos išvados dalis negalėjo būti pripažinta teisėta ir pagrįsta.

Pasisakydamas dėl pareiškėjo skundo reikalavimų panaikinti Komisijos išvadą ir generalinio prokuroro rezoliucija ant šios išvados įformintą sprendimą teikti kandidatais į Europos deleguotuosius prokurorus J. K., V. K., T. M. ir G. N. bei įpareigoti generalinį prokurorą skelbti naują atranką ir sudaryti jai vykdyti nešališką, objektyvią ir kompetentingą komisiją, LVAT pažymėjo, kad minėti asmenys jau yra paskirti Europos prokuratūros deleguotaisiais prokurorais. Šie įvykę organizaciniai pokyčiai leidžia daryti išvadą, kad Komisijos išvados ir generalinio prokuroro rezoliucijos panaikinimas bei įpareigojimas organizuoti naują atranką nėra įmanomas. Susiklosčiusioje situacijoje pareiškėjui nėra užkirstas kelias savo teises ir teisėtus interesus ginti kitais būdais.

LVAT konstatavo, kad nors nagrinėtu atveju buvo padarytas pažeidimas vykstant atranką, pareiškėjo skundo reikalavimai atmestini, pakeičiant tik pirmosios instancijos teismo sprendimo dalies motyvus dėl pareiškėjo neatitikimo Europos deleguotam prokurorui keliamiems reikalavimams.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2022 m. gegužės 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-238-662/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00032-2021-3

Procesinio sprendimo kategorija 22.7

[Prieiga internete](#)

23. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimai

23.2. Reikalavimai asmenims, dirbantiems valstybinėje tarnyboje

Dėl valstybės tarnautojo pareigos informuoti apie kilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą ir nusišalinti nuo sprendimų, susijusių su sutuoktinio darbovieta, priėmimo

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) sprendimą, kuriuo pripažinta, kad pareiškėjas, kaip sveikatos apsaugos ministras, pasirašydamas įsakymus dėl VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno klinikų (toliau – Kauno klinikos), kuriose dirbo pareiškėjo sutuoktinė, įtraukimo į vėžio profilaktikos ir kontrolės programą vykdyti spindulinės terapijos paslaugų plėtrą, investavimo į šiai plėtrai reikalingą infrastruktūrą, Kauno klinikų teikto projekto patvirtinimo bei finansavimo skyrimo, nustatyta tvarka neinformavo apie kilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą ir nusišalino nuo šių sprendimų priėmimo, todėl pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Įstatymo 11 straipsnio nuostatos, užkertančios kelią institucijose, įstaigose nesiimti priemonių interesų konfliktams suvaldyti ir nepriimti sprendimų dėl draudžiamųjų ir įpareigojamųjų įstatymo nuostatų nesilaikymo, yra skirtos užtikrinti viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijos priemonių sistemingumą, užtikrinti atvirumo bei skaidrumo standartus valstybinėje tarnyboje ir kontroliuoti jų įgyvendinimą. Skaidrumas ir viešumas viešosios valdžios institucijų ir pareigūnų veikloje neturėtų būti suprantamas siaurai – tik kaip tam tikrų veiksmų viešinimas, pateikiant sprendimų

motyvus bei informaciją visuomenei. Be minėtų aspektų, konstitucinis skaidrumo valstybės tarnyboje principas, kaip atviros visuomenės ir pasitikėjimo valstybe bei viešosios valdžios institucijomis prielaida, yra neatsiejamas nuo etiško ir sąžiningo nustatytų pareigų (įgalinimų) atlikimo, t. y. atsakingo valdymo bei viešosios veiklos aiškumo, vengiant ne tik viešųjų ir privačių interesų konflikto, bet ir tokio konflikto regimybės.

Įvertinusi Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad aptariamų nuostatų pažeidimui konstatuoti pakanka nustatyti, jog priimdamas tam tikrą sprendimą valstybės tarnyboje dirbantis asmuo nepasielgė taip, kad nekiltų abejonių, jog egzistuoja viešųjų ir privačių interesų konfliktas. Pažeidimui konstatuoti nėra būtina nustatyti, jog valstybės tarnyboje dirbantis asmuo savo (jam artimo asmens) privačius interesus realizavo viešųjų interesų sąskaita, užtenka identifikuoti formaliuosius viešųjų ir privačių interesų konflikto požymius (Įstatymo 2 str. 2 ir 3 d.) bei nustatyti, kad toks asmuo neįvykdė Įstatymo 11 straipsnyje įtvirtintos pareigos informuoti apie kilusį interesų konfliktą ir nusišalinti nuo dalyvavimo rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, kurie sukelia interesų konfliktą. Taigi atsakomybę taikantis subjektas – VTEK – abejonę dėl tam tikro interesų konflikto, kaip jis yra apibrėžtas Įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje, egzistavimo turi pagrįsti atitinkamomis tarnybinės veiklos faktinėmis aplinkybėmis, kurios loginiais ryšiais būtų susijusios su valstybės tarnyboje dirbančio asmens padėtimi (jo ir (ar) jam artimo asmens turėtais ar esamais santykiais su kitais fiziniais ir (ar) juridiniais asmenimis, pareigomis, profesine veikla, tam tikrais sudarytais sandoriais ir pan.).

Išplėstinė teisėjų kolegija akcentavo, kad ginčijamu sprendimu pažeidimas nustatytas ir atsakomybė pareiškėjui pritaikyta ne dėl to, kad Kauno klinikoms buvo paskirta Europos Sąjungos fondų parama naujai medicininei įrangai įsigyti, o dėl pareiškėjo, kaip sveikatos apsaugos ministro, veiksmų, kurie susiklosčiusioje situacijoje neatitiko etikos bei skaidrumo standartų. Ginčijamame sprendime nebuvo keliamas ginčas dėl paties Kauno klinikų projekto tikslų – efektyvesnio ir saugesnio onkologinių ligų Kauno klinikose gydymo bei su tuo susijusios atitinkamos naudos visuomenei. Tačiau tam tikro visuomeninės naudos elemento buvimas teisiniuose santykiuose savaime iš jų nepašalina privačios naudos gavimo, t. y. viešųjų ir privačių interesų konflikto, galimybės. Todėl tai, kad Kauno klinikų projektas skirtas viešajam interesui tenkinti, neturi teisinės reikšmės vertinant pareiškėjo veiksmų, vykdant Įstatyme nustatytą imperatyvią pareigą teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, teisėtumą. Išplėstinė teisėjų kolegija laikėsi pozicijos, jog nagrinėtu atveju esminę reikšmę vertinant pareiškėjo veiksmus turėjo VTEK sprendime nustatytos faktinės aplinkybės, kad: 1) projektu naują medicininę įrangą įsigijo klinika, kurioje ginčo įsakymų pasirašymo metu gydytojos onkologės radioterapeutės pareigas ėjo pareiškėjo sutuoktinė; 2) naujai įsigyta įranga, skirta naudoti būtent gydytojų onkologų radioterapeutų profesinėje veikloje, vykdant jų pareigybes aprašyme, taip pat Lietuvos medicinos normoje MN 99:2017 „Gydytojas onkologas radioterapeutas“³ nustatytas funkcijas; 3) į naujai įsigytos įrangos kainą įskaičiuoti gydytojų radioterapeutų ir fizikų komandos apmokymai Europoje, JAV ir Lietuvoje.

Apibendrinusi nustatytas aplinkybes, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog pareiškėjo (sveikatos apsaugos ministro) veiksmai pasirašant ginčo įsakymus buvo ne šiaip susiję su jo sutuoktinės darbo vieta, kaip tam tikras asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančia institucija, bendrąja prasme, bet konkrečiai su Kauno klinikų struktūriniu padaliniu, kuriame ginčo laikotarpiu pareiškėjo sutuoktinė ėjo ir vis dar eina gydytojos onkologės radioterapeutės pareigas, tiesiogiai susijusias su būtent pagal pareiškėjo pasirašytus ginčo įsakymus įsigyta nauja onkologinė radioterapinė įranga – unikalių techninių savybių pažangia radiochirurgine sistema, užtikrinančia ne tik platesnes asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo galimybes, bet ir paprasčiau bei greičiau atliekamą procedūrą. Tokios naujos pažangios medicininės įrangos įsigijimas yra glaudžiai susijęs su tokią įrangą savo profesinėje veikloje naudojančių radioterapeutų pareigas einančių gydytojų darbo, kvalifikacijos kėlimo galimybėmis (dalyvaujant specialiai tam organizuojamuose mokymuose gilinti šios srities žinias, o įgytus gebėjimus taikyti profesinėje praktikoje), t. y. suponuoja neturtinę naudą. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog privatus interesas Įstatymo prasme nebūtinai turi būti materialus, jis gali būti nukreiptas į konkretaus asmens naudos (įskaitant profesinę) sukūrimą ar prielaidas tai naudai atsirasti ateityje. Pagal pareiškėjo pasirašytus ginčo įsakymus naujai įsigyta medicininė įranga yra susijusi su tam tikra Kauno klinikų gydytojų onkologų radioterapeutų, įskaitant šias pareigas ginčo laikotarpiu ėjusią pareiškėjo sutuoktinę, profesine (neturtine) nauda.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad nagrinėtu atveju pareiškėjo sutuoktinės darbo vieta, nors pati savaime ir laikytina tik prielaida interesų konfliktui kilti, kartu su skundžiamame VTEK sprendime

³ Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. V-268.

nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis, patvirtinančiomis atitinkamą suinteresuotumą pareiškėjo priimtais sprendimais, susijusiais su paramos naujai medicininei įrangai įsigyti skyrimu, virto interesų konfliktu Įstatymo 2 straipsnio 4 dalies prasme. Šių aplinkybių pakako konstatuoti privatų pareiškėjo (jam artimo asmens – sutuoktinės) suinteresuotumą, galėjusį turėti įtakos pareiškėjo sprendimams jam atliekant tarnybines pareigas, t. y. kad pareiškėjas, priimdamas sprendimus dėl Kauno klinikų įtraukimo į spindulinės terapijos paslaugų plėtros programą, investavimo į plėtrai reikalingą infrastruktūrą, teikto projekto patvirtinimo bei paramos skyrimo, veikė esant interesų konfliktui, todėl privalėjo vykdyti Įstatymo 11 straipsnyje įtvirtintą pareigą informuoti apie tokį interesų konfliktą ir nusišalinti nuo minėtų sprendimų priėmimo. Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad pareiškėjo veiksmai šiuo klausimu nebuvo vienkartinio pobūdžio – jis nenušalino ne tik nuo Kauno klinikų įtraukimo į spindulinės terapijos paslaugų plėtros programą, bet ir nuo paties Kauno klinikų pateikto projekto tvirtinimo bei paramos jam skyrimo, nors, atsižvelgdamas į valstybės tarnybai ir ministrui keliamus profesinės etikos, atsakingo valdymo, sąžiningumo, tarnybinės veiklos atvirumo bei viešumo standartus, taip pat konstitucinį skaidrumo principą, turėjo suvokti, kad šie jo veiksmai gali sudaryti prielaidas visuomenei nepasitikėti valstybe bei viešosios valdžios institucijomis, t. y. sukelti pagrįstų abejonių dėl viešųjų ir privačių interesų konflikto egzistavimo.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. gegužės 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1423-756/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00514-2020-7

Procesinio sprendimo kategorija 23.2

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.2. Išmokų sumažinimas arba neskyrimas, kai nesilaikoma teisės akty reikalavimų

Dėl institucijos pareigos operatyviai informuoti pareiškėjus apie nustatytus pažeidimus ir tinkamai juos pagrįsti

Pareiškėjas UAB „Tetirvinai“ kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) sprendimo dalį, kuria pareiškėjui pritaikytos kompleksinio paramos susiejimo netyčinės sankcijos.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą.

LVAT nustatė, kad skundžiamos NMA sprendimo dalies priėmimą suponavo nuostatos, pagal kurias draudžiama mėšlą ir (ar) srutas skleisti nuo lapkričio 15 d. iki balandžio 1 d., išskyrus atvejus, kai aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro atskiru įsakymu yra nustatyta kitaip, nesilaikymas. NMA savo poziciją grindė nuotraukomis, atlikta patikra vietoje, o pareiškėjas teigė, jog tai buvo šienainis, be to, nurodė neturėjęs galimybės pateikti papildomų įrodymų, nes buvo informuotas per vėlai.

Patikrinusi byloje surinktus įrodymus, teisėjų kolegija darė išvadą, kad NMA pozicija nebuvo pakankamai pagrįsta – prie bylos pridėtos nuotraukos neleido vienareikšmiškai tvirtinti, kad jose fiksuotas būtent mėšlas, o ne šienainio atliekos; NMA darbuotoja, atlikusi patikrą ir apklausta liudytoja, pirmosios instancijos teismo posėdyje davė gana abstrakčius parodymus dėl ginčo aplinkybės, o pirmosios instancijos teismo posėdyje liudytoju apklaustas UAB „Tetirvinai“ agronomas aiškiai apibūdino, kodėl nuotraukose fiksuotos krūvos negali būti laikomos mėšlu. LVAT sprendė neturintis pagrindo abejoti šio asmens parodymais, nes jie buvo išsamūs, iš esmės atspindintys tai, kas buvo nufotografuota patikros metu – šienainio atliekos, o ne tręšiamoji medžiaga (mėšlas). Parodymai buvo pateikti žemės ūkio srities atstovo, nuoseklūs, aiškūs bei logiški, jais pagrįstai buvo pasiremta tenkinant skundą.

Remdamasis Reglamento Nr. 809/2014⁴ 25 ir 72 straipsnių nuostatomis, LVAT taip pat pabrėžė, kad be teisės atlikti patikras vietoje, NMA turi ir pareigas – pranešti apie patikras, nustatytus reikalavimų nesilaikymo atvejus. Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėtu atveju turėjo būti paisoma ne tik minėtų nuostatų, bet ir vadovaujamosi gero viešojo administravimo principu, reikalaujančiu, kad viešojo administravimo subjektas,

⁴ 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 809/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatų dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kaimo plėtros priemonių ir kompleksinės paramos taikymo taisyklės.

priimdamas administracinius sprendimus, dirbtų rūpestingai ir atidžiai, veiktų taip, kad būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Aptariamu atveju, atsižvelgiant į ginčo aplinkybės specifiką ir siekiant suteikti galimybę pareiškėjui tinkamai apsiginti, apie nustatytą pažeidimą NMA pareiškėją galėjo ir turėjo informuoti kaip įmanoma operatyviau.

LVAT atmetė atsakovo apeliacinį skundą.

2022 m. gegužės 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-99-556/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00888-2020-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.2; 29.1.4

[Prieiga internete](#)

Dėl Europos Komisijos komunikato teisinės galios ir poveikio

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – atsakovas) sprendimų, kuriais pareiškėjui sumažinta valstybės pagalba už laikytas karves bei neskirta pagalba už parduotus rinkai galvijus, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė. Teismo vertinimu, pareiškėjas nepagrįstai teigė, kad atsakovas netinkamai aiškino ir taikė valstybės pagalbos teikimą reglamentuojančius teisės aktus. Reziumuodamas pareiškėjo apeliacinio skundo argumentus, LVAT nurodė, kad pareiškėjas iš esmės savo teises kildino iš bylos aplinkybėmis aktualaus Europos Komisijos komunikato nuostatų.

LVAT nurodė, kad įgaliojimų vykdymui valstybės pagalbos srityje Europos Komisija savo dispozicijoje turi eilę teisinių instrumentų, kaip antai (bet neapsiribojant), komunikatus, rekomendacijas, gaires, pranešimus. Apibendrintai, tokiais ir kitais, taip vadinamajai švelniajai ES teisėkūrai (*soft law*) priskiriamais instrumentais, prisidedama aiškinant Sutarčių atitinkamų nuostatų taikymą, šalinant vidaus rinkos kliūtis, tam tikroje teisinio reguliavimo srityje išryškinant potencialią teisinę problematiką, suteikiant naudingus orientyrus tam, kad būtų išvengta teisių ginčų ir pan. Remdamasis ESTT praktika, LVAT apibendrino, kad valstybės pagalbos srityje Europos Komisijos priimami švelniajai teisėkūrai priskirtini teisiniai instrumentai iš esmės suprantami kaip aktai, kuriais ši institucija nustato tam tikras orientacinio pobūdžio taisykles, savo diskrecijos vertinant valstybės pagalbos priemones įgyvendinimo kryptis su sąlyga, kad šios taisyklės neprieštarauja Sutarties nuostatoms.

Nagrinėtos bylos kontekste aktuali ir reikšminga Europos Komisijos komunikato, kaip tam tikru klausimu Komisijos diskrecijos apimtį leidžiančio nustatyti teisinio instrumento, teisinė galia ir poveikis, teisėjų kolegijos vertinimu, yra nulemtas paties tokio teisės akto paskirties. Nagrinėjamos bylos aplinkybėmis, anot LVAT, nebuvo pagrindo sutikti su pareiškėjo apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais, kuriais pareiškėjas savo teisę į atitinkamą paramą (ir atsakovo pareigą tokią paramą išmokėti) tiesiogiai kildino iš atitinkamo Europos Komisijos komunikato nuostatų. Teisėjų kolegija akcentavo, kad komunikatas, atsižvelgiant į šiame procesiniame sprendime aptartą jo, kaip švelniosios ES teisėkūros priemonės, pobūdį ir teisinę galią, nagrinėjamu atveju neimplikavo privatiems subjektams tokios reikalavimo teisės, kokią pareiškėjas bandė pagrįsti savo pateiktame apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais.

LVAT taip pat pabrėžė, kad byloje aktualus nacionalinis reglamentavimas buvo suderintas su Europos Komisija, šiai institucijai priėmus individualiam adresatui (Lietuvos Respublikai) skirtą teisiškai privalomą ES teisės aktą – sprendimą, kuriuo spręsta neprieštarauti valstybės pagalbai, nes ji yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą. Europos Komisijos sprendimu suderintų nacionalinių teisės normų nuostatomis atsakovas rėmėsi, priimdamas nagrinėjamoje byloje ginčytus sprendimus. Minėtos nuostatos yra imperatyvaus pobūdžio ir nesuteikė atsakovui diskrecijos netaikyti jose nustatyto teisinio reguliavimo. Atsižvelgdama į komunikatų, kaip švelniosios ES teisėkūros priemonių, pobūdį ir teisinę galią, išaiškintą ESTT praktikoje, teisėjų kolegija pabrėžė, kad nagrinėjamos bylos aplinkybėmis nebuvo jokio teisinio pagrindo ginčo santykiams tiesiogiai taikyti komunikato nuostatas.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2022 m. gegužės 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-318-575/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00356-2021-2

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl architekto teisės nebūti Architektų rūmų nariu ir su tuo susijusios žalos atlyginimo priteisimo po individualaus konstitucinio skundo išnagrinėjimo

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas: 1) pripažinti atsakovo Lietuvos architektų rūmų (toliau – Rūmai) veiksmus (pareiškėjo įtraukimą į Rūmų narių sąrašus, reikalavimų vykdyti Rūmų nario prievolės teikimą, sprendimo pagal pareiškėjo 2020 m. rugsėjo 16 d. prašymą išbraukti jį iš Rūmų narių sąrašo ir sugrąžinti jam sumokėtą nario mokestį nepateikimą) vilkinimu vykdyti Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies (2016 m. lapkričio 3 d. redakcija) reikalavimus pagal Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 7 d. nutarime suformuotą konstitucinę privalomos narystės asociacijose doktriną ir įpareigoti atsakovą nedelsiant išbraukti pareiškėją iš Rūmų narių sąrašo; 2) priteisti pareiškėjui iš atsakovo sumokėtus Rūmų narystės ir nario draudimo mokesčius, t. y. jam padarytos turtinės žalos atlyginimą; 3) priteisti pareiškėjui iš atsakovo neturtinės žalos atlyginimą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą.

LVAT nustatė, kad pareiškėjo skundas iš esmės buvo grindžiamas Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 11 d. nutarimu, priimtu išnagrinėjus pareiškėjo individualų konstitucinį skundą dėl Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies (2016 m. lapkričio 3 d. redakcija), pagal kurią Rūmų nariai yra visi Lietuvos Respublikoje atestuoti architektai, prieštaravimo Konstitucijai ir konstitucinės valstybės principui. Pareiškėjas pareiškėtais reikalavimais iš esmės siekė, kad atsakovas išbrauktų jį iš Rūmų narių sąrašo nuo įrašymo dienos, grąžintų pareiškėjo sumokėtą Rūmų nario mokestį ir delspinigius, taip pat kad jam būtų atlyginta jo patirta neturtinė žala.

Teisėjų kolegija pirmiausiai pažymėjo, kad administracinių teismų kompetencijai nepriskirtinas nagrinėjimas reikalavimų, kuriais siekiama ne pažeistų teisių (interesų) apgynimo. Šiuo aspektu nurodė, kad dėl vilkinimo (ne)pripažinimo *per se* (pats savaimė) pareiškėjo teisinė padėtis nepasikeistų, nes dėl nagrinėjamos situacijos ir jos reglamentavimo ypatumų atsakovas negali būti įpareigojamas priimti aktą, kurio nepriėmė. Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismas pagrįstai pareiškėjo skundo reikalavimo dėl atsakovo veiksmų pripažinimo vilkinimu nenagrinėjo kaip atskiro skundo reikalavimo.

Vertindamas pareiškėjo reikalavimus išbraukti jį iš Rūmų narių sąrašo ir priteisti sumokėtus mokesčius, LVAT pabrėžė, jog Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 11 d. nutarimo 1 punktu pripažinta, kad Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1 dalis (2016 m. lapkričio 3 d. redakcija) tiek, kiek joje nustatyta atestuotų architektų, nesiverčiančių atestuoto architekto veikla, privaloma narystė Rūmuose, prieštarauja Konstitucijos 35 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui. Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 11 d. nutarimas priimtas pagal individualų pareiškėjo konstitucinį skundą. Šiame kontekste LVAT atkreipė dėmesį, kad Konstitucinio Teismo nutarimas individualų konstitucinį skundą pateikusiam asmeniui sukelia retroaktyvaus pobūdžio teisinės pasekmes. Dėl to asmeniui sėkmingai pasinaudojus individualaus konstitucinio skundo institutu, t. y. Konstituciniam Teismui pripažinus teisės aktų (jų dalių), kurių pagrindu priimtas asmeniui nepalankus ir jo konstitucines teises ar laisves pažeidžiantis sprendimas, prieštaravimą Konstitucijai, ir tokiu atveju taikant Konstitucijoje numatytas individualaus konstitucinio skundo pagrindu priimto Konstitucinio Teismo nutarimo teisinės pasekmes, administracinio teismo sprendimu (-ais) turi būti užtikrinamas veiksmingas, realus ir visapusiškas antikonstitucinių teisinių padarinių pašalinimas – tokio asmens pažeistų teisių visiškas atkūrimas ir / arba teisingas nekonstituciniu aktu padarytos žalos atlyginimas.

Nustatęs, kad aptariamoje byloje pareiškėjo pareikšti reikalavimai buvo tiesiogiai susiję su ankstesnėje administracinėje byloje jau išnagrinėtu ginču ir kilę iš tų pačių teisinių santykių (tarp abiejų bylų egzistavo glaudus ryšys), pareiškėjas prieštaravimus (nesutikimą) dėl jam neteisėtai taikytos Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies (2016 m. lapkričio 3 d. redakcija) nuostatos, kuri pripažinta prieštaraujančia Konstitucijai, konstituciniam teisinės valstybės principui, pareiškė iki Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 11 d. priimto nutarimo, taip pat atsižvelgęs į teismų konstitucinę funkciją vykdyti teisingumą ir pareigą garantuoti žmogaus teisių gynybą, LVAT konstatavo, kad aptariamoje byloje buvo faktinis ir teisinis pagrindas apginti pareiškėjo konstitucinę teisę nebūti asociacijos nariu, kuri buvo pažeista taikant Konstitucijai prieštaraujančias Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies (2016 m. lapkričio 3 d. redakcija) nuostatas. Vertindamas pareiškėjo prašymą įpareigoti Rūmus išbraukti jį iš Rūmų narių sąrašo, LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas Rūmų nariu tapo įstatymo (Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies (2016 m. lapkričio 3 d. redakcija) pagrindu, teisės aktai nesuteikė teisės Rūmams priimti tokio pobūdžio sprendimų (nuo 2021 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusi Architektų rūmų įstatymo 41 straipsnio 2 dalis nustatė, kad Rūmai priima sprendimą dėl atestuoto architekto įrašymo į Rūmų narių sąrašą), todėl toks pareiškėjo suformuluotas reikalavimas negalėjo būti tenkinamas. Tačiau LVAT akcentavo, kad ABTĮ 88 straipsnio

1 dalies nuostatos suteikia teisę administraciniam teismui išspręsti ginčą ne tik panaikinant ginčijamą administracinį aktą ar įpareigojant priimti atitinkamą administracinį aktą, bet ir kitu įstatymų nustatytu būdu. Teisėjų kolegijos vertinimu, aptariamoje byloje susiklosčiusiomis aplinkybėmis pareiškėjo teisės turėjo būti ginamos, įpareigojant Rūmus laikyti, kad pareiškėjas nuo 2017 m. sausio 1 d. nėra Rūmų narys, priteisiant pareiškėjui jo Rūmams sumokėtą mokesčių sumą, nes pareiškėjas neprivalėjo vykdyti Rūmų nario pareigų, iš jų ir susijusių su mokesčių mokėjimu.

Dėl pareiškėjo reikalavimo priteisti neturtinės žalos atlyginimą LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas neteikė jokių įrodymų, leidžiančių daryti išvadą, jog Rūmai, kaip teigė pareiškėjas, laikė jį atskalūnu ir kliūtimi architektų profesinėje bendruomenėje, menkino jo nuomonę ir gebėjimus, kad jo veikla buvo neigiamai įvertinta Rūmų susirinkime bei jo užkulisiuose. Nesant pateiktų įrodymų, nebuvo faktinio ir teisinio pagrindo konstatuoti patirtą neturtinę žalą minėtu aspektu. Teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad ankstesnėje su aptariama byla glaudžiai susijusioje administracinėje byloje pareiškėjui buvo priteistas neturtinės žalos atlyginimas dėl nepagrįstai ir neteisėtai Rūmų jam taikytos atsakomybės, įvertinus Konstitucinio Teismo 2020 m. rugsėjo 11 d. nutarimą. Todėl LVAT darė išvadą, kad nagrinėjamu atveju nebuvo faktinio ir teisinio pagrindo dar kartą priteisti pareiškėjui neturtinės žalos atlyginimą už tuos pačius jo patirtus nepatogumus, dvasinį diskomfortą. Aplinkybė, jog aptariamoje byloje LVAT priteisė pareiškėjui jo Rūmams sumokėtus mokesčius, nėra pagrindas konstatuoti, jog pareiškėjas patyrė neturtinę žalą.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundą tenkino iš dalies – įpareigojo Rūmus laikyti, kad pareiškėjas nuo 2017 m. sausio 1 d. nėra Rūmų narys, visa apimtimi tenkino pareiškėjo reikalavimą dėl turtinės žalos atlyginimo priteisimo, tačiau atmetė pareiškėjo reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo.

2022 m. gegužės 25 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-128-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03528-2020-5

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl Lošimų priežiūros tarnybos įsakymo ginčijimo

Pareiškėjas UAB „Olifėja“ kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti atsakovo Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Tarnyba) įsakymą „Dėl gauto pranešimo ir UAB „Olifėja“ pabaigtų loterijų vertinimo“.

Ginčo įsakyme konstatuota, kad pareiškėjas pažeidė vieną iš Loterijų taisyklėse nustatytų reikalavimų, tačiau, vadovaujantis įsakymo dėl mažareikšmių pažeidimų taisyklėmis, pažeidimas pripažintas formaliu, nereikšmingu ir nesukėlusiu žalos žaidėjams ir teisėtiems jų interesams, todėl vertintas kaip mažareikšmis. Administracinio nusižengimo protokolas pareiškėjo generaliniam direktoriui nesurašytas, tačiau rezoliucinėje įsakymo dalyje suformuluotas įspėjimas.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo skundą kaip nenagrinėtiną ABTJ nustatyta tvarka, nurodęs, kad pareiškėjas siekia apskųsti įsakymą, kuris yra konstatuojamojo pobūdžio ir nedaro įtakos pareiškėjo teisių ir pareigų apimčiai, nesukelia pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, nenustato įpareigojimų.

Teisėjų kolegija pakartojai administracinių teismų praktikoje suformuluotą aiškinimą, kad aplinkybė, ar asmens, kuris kreipėsi į administracinį teismą, teisės ar įstatymų saugomi interesai iš tikrųjų buvo pažeisti, yra nustatoma nagrinėjant bylą iš esmės. Konstatavus, jog asmens teisės ginčijamu administraciniu aktu ar veiksmu (neveikimu) nebuvo pažeistos, turi būti priimamas administracinio teismo sprendimas, kuriuo asmens skundas atmetamas (ABTJ 88 str. 1 p.).

Nagrinėtu atveju pripažinta, kad pareiškėjo argumentai dėl prašomo panaikinti įsakymo, taip pat tai, ar šis aktas daro įtaką pareiškėjo teisėms ir / ar įstatymų saugomiems interesams, turi būti vertinami nagrinėjant bylą

iš esmės. Skundo priėmimo stadijoje nėra akivaizdu, jog ginčijamas įsakymas nesukelia pareiškėjui jokių teisinių pasekmių. Taigi tik nagrinėjant bylą iš esmės būtų galima išsiaiškinti įsakymo priėmimo faktinius ir teisinius pagrindus ir ar iš tiesų jis pažeidžia pareiškėjo, kaip loterijų organizatoriaus, teises ir teisėtus interesus, o atsižvelgiant į pastarąją išvadą, spręsti, ar yra pagrindas taikyti pareiškėjo pasirinktą galbūt pažeistų teisių teisminės gynybos būdą.

Apibendrinus konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas be teisėto pagrindo nustatė, jog yra ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas pagrindas atsisakyti priimti pareiškėjo skundą. Dėl to pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o klausimas dėl skundo priėmimo perduotas nagrinėti iš naujo tam pačiam pirmosios instancijos teismui.

2022 m. gegužės 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-443-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01592-2022-6

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl savivaldybės architekto pažymos dėl atskiro nekilnojamojo turto kadastro objekto formavimo

Pareiškėjas UAB „Serveka energy“ kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vyriausiojo miesto architekto skyriaus pažymą „Apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų (patalpos (-ų) galimybę naudoti pagal paskirtį“ (toliau – pažyma). Skunde nurodoma, kad pažymos pagrindu buvo pakeista bendro naudojimo patalpos – koridoriaus – paskirtis į administracinę patalpą, koridorius buvo prijungtas prie kitų trečiajam suinteresuotam asmeniui priklausančių administracinių patalpų. Koridorius buvo naudojamas bendrai paskirčiai (pareiškėjas per jas patekdavo į jam nuosavybės teise priklausančias administracines patalpas), todėl koridorių prijungus prie trečiojo suinteresuoto asmens administracinių patalpų, pareiškėjas neteko galimybės naudotis koridoriais ir patekti į jam nuosavybės teise priklausančias patalpas.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atsisakė priimti, nurodęs, kad pagal ABTĮ 3 ir 17 straipsnių nuostatas administracinių teismų kompetencijai yra priskirta spręsti ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje, administraciniai teismai nesprenžia bylą, kuriose keliama kitokio pobūdžio reikalavimai. Teismas iš pareiškėjo skundo turinio sprendė, kad pareiškėjas siekia panaikinti trečiajam suinteresuotam asmeniui išduotą pažymą dėl jo nuosavybės teise valdomų patalpų naudojimo (trečiajam suinteresuotam asmeniui priklausančių patalpų prijungimo prie kitų jo nuosavybės teise valdomų patalpų).

Teisėjų kolegija, nagrinėjusi atskirąjį skundą, rėmėsi LVAT praktika, pagal kurią ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu atsisakant priimti skundą turi būti nustatoma, kad ginčijamas aktas ar veiksmas akivaizdžiai jokių teisinių pasekmių nesukelia (pvz., išplėstinės teisėjų kolegijos 2011 m. birželio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-69/2011). Tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, jog skundžiamas aktas ar veiksmas jokių teisinių pasekmių nesukelia, kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti, o skundą priėmus nagrinėti, administracinę bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams (pvz., 2017 m. liepos 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-590-525/2017). Be to, administracinis teismas skundo priėmimo stadijoje negali vertinti, ar asmens teisės iš tikrųjų yra pažeistos, ir negali atsisakyti priimti skundą, konstatavęs, jog asmens teisės nėra pažeistos. Išimtys iš šio bendro principo gali būti siejamos su tam tikrais akivaizdumo kriterijais, kai skundo priėmimo stadijoje nekyla jokia pagrįsta abejonė, kad skundo dalykas nepriskirtinas administracinių teismų kompetencijai. Tačiau tokie išimtiniai atvejai turi būti ypač argumentuotai nurodomi (pvz., 2016 m. balandžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-410-438/2016).

Teisėjų kolegijos vertinimu, atsižvelgus į byloje nustatytas faktines aplinkybes bei įvertinus pareiškėjo skundo bei pažymos turinį, nagrinėtu atveju skundo priėmimo stadijoje nebuvo akivaizdu, jog pažyma nedaro įtakos pareiškėjo teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, t. y. nesukelia jam jokių teisinių pasekmių. Todėl šiuo atveju aplinkybė, ar pažyma sukelia pareiškėjo nurodomas teises pasekmes, gali būti nustatyta tik išnagrinėjus bylą iš esmės ir įvertinus pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kuriomis yra grindžiamas jo teisių pažeidimas. Atsižvelgus į tai, spręsta, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai skundo priėmimo stadijoje sprendė, jog pažyma nesukelia jam jokių teisinių pasekmių ir nepažeidžia pareiškėjo teisių ar įstatymų saugomų interesų. Dėl to pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. gegužės 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-287-629/2022
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00801-2022-8
Procesinio sprendimo kategorija 43.3.1
[Prieiga internete](#)

43.5.1.2 Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl ginčo, susijusio su administracinių nusižengimų registre esančio įrašo ištaisymu

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas įpareigoti atsakovą Vilniaus apskrities vyriausiąjį policijos komisariatą per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos išspręsti pareiškėjo prašymą ištaisyti į administracinių nusižengimų registrą įrašytus klaidingus duomenis apie tai, kad nuo 2021 m. vasario 3 d. iki 2021 m. gegužės 2 d. iš pareiškėjo buvo atimta teisė vairuoti transporto priemones.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, be kita ko, nurodydamas, kad administracinių teismų kompetencijai tokios bylos nagrinėjimas nėra priskirtas.

Teisėjų kolegija, laikydama kitokios nuomonės, pažymėjo, kad teisėsaugos institucijos pagal savo vykdomų funkcijų pobūdį gali veikti tiek kaip viešojo administravimo subjektai, tiek kaip subjektai, skiriantys administracines nuobaudas už padarytus administracinius nusižengimus bei atliekantys kitus veiksmus administracinių nusižengimų teisenoje. Todėl teismas, sprendžiantis skundo priėmimo klausimą, turi įvertinti, ar keliamas ginčas yra siejamas su viešojo administravimo sritimi, ar kilo iš kitos atsakovo veiklos, nesusijusios su viešuoju administravimu.

Nagrinėtu atveju pareiškėjas ginčijo atsakovo veiksmus dėl neteisingų įrašų, susijusių su administraciniu nusižengimu bei paskirta bauda už greičio viršijimą, administracinių nusižengimų registre ir reikalavo juos ištaisyti.

Administracinių nusižengimų registro (toliau – Registras) nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. gruodžio 28 d. nutarimu Nr. 1278, V skyrius reglamentuoja Registro duomenų taisymą. Neteisingi, netikslūs ar neišsamūs Registro duomenys taisomi ar papildomi Registro tvarkytojo, įregistravusio Registro objektą, iniciatyva arba gavus suinteresuoto asmens (Informatikos ir ryšių departamento, Registro duomenų teikėjo, Registro duomenų gavėjo, susijusio registro arba valstybės informacinės sistemos tvarkytojo, Registro duomenų subjekto) prašymą (Administracinių nusižengimų registro nuostatų 29 punktą). Registro duomenų gavėjai, Registro duomenų subjektai, pastebėję jiems perduotų Registro duomenų netikslumų, raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo netikslumų pastebėjimo apie tai praneša Registro tvarkytojui, įregistravusiam Registro objektą. Registro tvarkytojas privalo per 5 darbo dienas nuo informacijos apie Registro duomenų netikslumus gavimo patikrinti pateiktą informaciją. Informacijai pasitvirtinus, jis privalo ištaisyti netikslumus ir raštu pranešti apie tai Registro duomenų gavėjui, Registro duomenų subjektui, o informacijai nepasitvirtinus – raštu pranešti ją pateikusiam Registro duomenų gavėjui, Registro duomenų subjektui apie atsisakymą ištaisyti netikslumus. Registro duomenų gavėjas, Registro duomenų subjektas Registro tvarkytojo atsisakymą patikslinti ar ištaisyti Registro duomenis arba papildyti neišsamius Registro duomenis gali apskusti teismui ABTĮ nustatyta tvarka (Administracinių nusižengimų registro nuostatų 30 p.).

Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija sprendė, kad šiuo atveju yra nustatyta speciali taisyklė, ir skundai dėl įrašų ištaisymo administracinių nusižengimų registre yra nagrinėjami administraciniuose teismuose. Dėl to konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo skundą, remdamasis ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu. Tai sudarė pagrindą pareiškėjo atskirąjį skundą tenkinti iš dalies, pirmosios instancijos teismo nutartį panaikinti ir perduoti pareiškėjo skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. gegužės 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-336-815/2022
Teismo proceso Nr. 3-61-3-01291-2022-2
Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.2
[Prieiga internete](#)

43.5.8. Kai skundą suinteresuoto asmens vardu paduoda neįgaliotas vesti byla asmuo

Dėl advokato įgaliojimų, jam atstovaujant nepilnamečiui pareiškėjui, kuris turi įstatyminius atstovus

Pareiškėjas M. K. A., atstovaujamas pagal įstatymą tėvų S. G. M. ir K. A. M. (toliau – pareiškėjas), kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) sprendimo dalį dėl pareiškėjo laikinojo apgyvendinimo, taip pat taikyti alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinti jį (pareiškėją) netaikant jam judėjimo laisvės apribojimų. Pareiškėjas taip pat prašė atnaujinti terminą skundui paduoti.

Apylinkės teismas atsisakė priimti pareiškėjo, atstovaujamo pagal įstatymą tėvų, skundą motyvuodamas, be kita ko, tuo, kad skundą padavė tinkamai neįgaliotas vesti byla asmuo (ABTĮ 33 str. 2 d. 8 p.). Teismas pažymėjo, kad iš sutarties išrašo bei techninės specifikacijos priedo matyti, jog advokatas gali teikti teises paslaugas nepilnamečiam užsieniečiui tik tuomet, kuomet jis yra nelydimas užsienietis. Teismas akcentavo, kad nėra jokių duomenų, patvirtinančių, kad advokatas yra paskirtas atstovauti pareiškėjui.

Teisėjų kolegija dėl šio atsisakymo priimti skundą motyvo nurodė, kad iš bylos medžiagos buvo matyti, jog advokatas gavo užsakymą iš Migracijos departamento dėl teisių paslaugų teikimo užsieniečiams (tarp jų ir pareiškėjas). Pareiškėjo atstovas pagal įstatymą (tėvas) aiškiai išreiškė valią skųsti sprendimą ir gauti nemokamą teisinę pagalbą. Atsižvelgiant į tai, spręsta, kad advokatas turėjo teisę atstovauti užsieniečiams sutartyje aptartomis sąlygomis. Pažymėta, kad pirmosios instancijos teismas, nustatęs, jog nepateikti dokumentai, patvirtinantys advokato teisę atstovauti pareiškėjui, turėjo nustatyti pareiškėjui terminą skundo trūkumams pašalinti, o ne atsisakyti priimti skundą ABTĮ 33 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu pagrindu.

ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 8 punkte nustatyta, kad administracinio teismo pirmininkas ar teisėjas motyvuota nutartimi atsisako priimti skundą (prašymą, pareiškimą), jeigu skundą (prašymą, pareiškimą) suinteresuoto asmens vardu paduoda neįgaliotas vesti byla asmuo, o pagal to paties įstatymo 33 straipsnio 1 dalį, jeigu skundas (prašymas, pareiškimas) neatitinka šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje, 24, 25 ir 35 straipsniuose nustatytų reikalavimų, nutartimi nustatomas terminas trūkumams pašalinti.

LVAT nurodė teismų praktikos suformuotą aiškinimą, kad teismas, sprendžiantis skundo priėmimo klausimą, turėtų nustatyti terminą trūkumams pašalinti tais atvejais, kai iš bylos galima spręsti, jog atstovas skundo padavimo metu turėjo atitinkamus įgaliojimus, tačiau nepateikė juos patvirtinančių dokumentų, o tais atvejais, kai iš teismui pateiktų dokumentų matyti, kad skundą kito asmens vardu padavusiam asmeniui atitinkami įgaliojimai nebuvo suteikti, tokį skundą teismas turėtų atsisakyti priimti.

Įvertinusi bylos medžiagą bei nustačiusi, kad šiuo konkrečiu atveju advokatas kartu su skundu padavė teismui išrašą iš sutarties, techninę specifikaciją ir Migracijos departamento užsakymą advokatui dėl skundo teismui rengimo, teisėjų kolegija nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad byloje nėra jokių duomenų, patvirtinančių, jog advokatui suteikti įgaliojimai vesti byla. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad, nors pareiškėjo skundo dalyje, kurioje nurodytos proceso šalys, nėra nurodytas pareiškėjo atstovas pagal įstatymą, tačiau tame pačiame skunde yra prašoma užtikrinti, kad teismo posėdyje dalyvautų ne tik pareiškėjas, bet ir jo atstovė pagal įstatymą S. G. M. (motina). Jeigu pirmosios instancijos teismui kilo abejonės, tokiu atveju teismas turėjo taikyti skundo trūkumų šalinimo institutą, o ne iš karto spręsti dėl atsisakymo priimti skundą aptariamu pagrindu.

Taigi spręsta, kad skundą atsisakyta priimti nepagrįstai.

2022 m. gegužės 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-402-520/2022

Teisminio proceso Nr. 4-68-3-00451-2022-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.7; 43.5.9

[Prieiga internete](#)

Taip pat žr. 2022 m. gegužės 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-397-822/2022

Teisminio proceso Nr. 4-69-3-00446-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 59.2

[Prieiga internete](#)

43.8. Skundų padavimo terminai

Dėl praleisto termino skundui paduoti atnaujinimo, kai užsieniečio judėjimas Lietuvos Respublikos teritorijoje apribotas

Šioje byloje apeliacijos dalyku buvo pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria pareiškėjos skundą atsisakyta priimti, pagrįstumas ir teisėtumas. Pirmosios instancijos teismas netenkino pareiškėjos prašymo atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti ir būtent dėl to atsisakė priimti pareiškėjos skundą. Pareiškėja atskirajame skunde, be kita ko, teigė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai neatnaujino skundo padavimo termino.

Nustatyta, kad pirmosios instancijos teisme siektas ginčyti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimas priimtas 2022 m. sausio 24 d., pareiškėja su šiuo sprendimu supažindinta 2022 m. vasario 22 d., todėl skundas teismui galėjo būti paduotas iki 2022 m. kovo 8 d. įskaitytinai, tačiau pareiškėja skundą teismui padavė 2022 m. kovo 23 d., t. y. praleidusi įstatyme nustatytą skundo padavimo terminą. Pareiškėja su sprendimu buvo supažindinta 2022 m. vasario 22 d. ir tą pačią dieną nurodė, jog su juo nesutinka bei išreiškė pageidavimą, kad kreipiantis į teismą jai nemokamai būtų paskirtas advokatas. Užsakymą skundui parengti Migracijos departamentas advokatui išsiuntė tik 2022 m. kovo 14 d. Šiomis aplinkybėmis, be kita ko, įvertinusi, kad pareiškėja yra prieglobsčio prašytoja, jai apribotas judėjimas Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos galimybės išreikšti valią dėl teisės į gynybą realizavimo šiuo atveju priklausė nuo Migracijos departamento darbuotojų, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad šiuo atveju yra pagrindas pripažinti, jog terminas skundui paduoti praleistas dėl svarbių, nuo pareiškėjos valios nepriklaususių, objektyvių priežasčių, todėl jis atnaujintinas. Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėja tinkamai ir laiku išreiškė valią teikti skundą dėl sprendimo, o šio skundo padavimas nepriklausė nuo pareiškėjos valios ir veiksmų. Nagrinėtu atveju egzistavo aplinkybės, objektyviai užkirtusios kelią pareiškėjai laiku ir tinkamai realizuoti savo teisę apskųsti sprendimą. Pareiškėja buvo aktyvi ir pareiginga, t. y. sąžiningai naudojosi procesinėmis teisėmis ir siekė laiku paduoti skundą. Akcentuota ir tai, kad pareiškėja negalėjo savarankiškai paduoti skundo ar imtis priemonių, kad advokatas, turintis pareiškėjai teikti teisinę pagalbą, skubiau pateiktų skundą.

Pareiškėjos atskirasis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, pareiškėjos prašymas atnaujinti terminą skundui paduoti patenkintas, terminas skundui dėl Departamento sprendimo paduoti atnaujintas, o pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. gegužės 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-385-815/2022

Teismo proceso Nr. 4-69-3-00327-2022-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.7

[Prieiga internete](#)

43.10. Kiti su teisės kreiptis į teismą ir jos realizavimu susiję klausimai

Dėl naudojantis EPP teikiamomis paslaugomis atsirandančios žymos apie tai, kad parašas yra negaliojantis, nes sertifikatas neturi kvalifikuoto sertifikato požymio

Apylinkės teismas, spręsdamas atskirojo skundo priėmimo klausimą, pažymėjo, kad atskirasis skundas gautas teisme elektroniniu paštu 2022 m. balandžio 14 d. ir per EPP (Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas) 2022 m. balandžio 15 d. Teismas nustatė, kad nebuvo pateiktas atskirojo skundo originalas, o skundas per EPP pasirašytas su negaliojančiu parašu, todėl neįmanoma identifikuoti skundą padavusio asmens. Vadovaudamasis ABTĮ 138 straipsnio 2 dalimi, teismas nustatė 7 dienų terminą trūkumams šalinti.

Pareiškėjo atstovas, šalindamas atskirojo skundo trūkumus, nurodė, kad atskirąjį skundą pateikė per EPP sistemą naudojantis advokato paskyra (prieiga turima bei naudojama po to, kai buvo užsiregistruota informacinėje sistemoje). Kartu pateikė Nacionalinės teismų administracijos raštą, kuriame nurodoma, kad per teismų informacinės sistemos LITEKO paskyrą teikiami skundai laikytini pateiktais tinkamai, net jei dokumentas nėra pasirašytas atskirai.

Apylinkės teismas, vadovaudamasis ABTĮ 138 straipsnio 2 dalimi, atskirąjį skundą laikė nepaduotu ir grąžino pareiškėjui.

Teisėjų kolegija, nagrinėjusi atskirąjį skundą dėl šios teismo nutarties teisėtumo, pažymėjo, kad pagal ABTĮ 134 straipsnio 5 dalį, kai apeliacinis skundas (šiuo atveju – atskirasis skundas) paduodamas elektroninių ryšių

priemonėmis, asmens tapatybė patvirtinama Teismų įstatyme nustatytais būdais. Teismų įstatymo 37¹ straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad proceso dalyviai turi teisę visus procesinius dokumentus ir su teismo procesu susijusią informaciją teismams teikti elektroninės formos, teisingumo ministro nustatyta tvarka naudodami elektroninių ryšių priemones. Asmenys, teikiantys procesinius dokumentus elektroninių ryšių priemonėmis, turi juos pasirašyti saugiu elektroniniu parašu arba savo asmens tapatybę patvirtinti kitais būdais (per elektroninės bankininkystės sistemas ir pan.), arba užsiregistruoti teismų informacinėje sistemoje. Asmens tapatybės patvirtinimo reikalavimus ir būdus nustato teisingumo ministras.

Procesinių dokumentų pateikimo teismui ir jų įteikimo asmenims elektroninių ryšių priemonėmis tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 1R-332 patvirtintame Procesinių dokumentų pateikimo teismui ir jų įteikimo asmenims elektroninių ryšių priemonėmis tvarkos apraše. Šiame apraše (ginčo atveju taikytina redakcija, galiojanti nuo 2022 m. vasario 1 d.) nustatyta, kad procesiniai dokumentai elektroninių ryšių priemonėmis teismui pateikiami naudojantis Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO VEP posistemiū, išskyrus tam tikrus atvejus. Taigi, kaip nurodė teisėjų kolegija, procesiniai dokumentai elektronine forma elektroninių ryšių priemonėmis administraciniam teismui pateikiami naudojantis Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO VEP posistemiū, o jeigu skundas siunčiamas faksimiliniu laišku arba kitomis elektroninių ryšių priemonėmis (išskyrus atvejus, kai asmens tapatybė patvirtinama Teismų įstatyme nustatytais būdais), ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas turi būti pateiktas skundo originalas (ABTĮ 23 str. 7 d.).

Nagrinėtoje byloje, siekiant nustatyti, dėl kokių priežasčių, teikiant į bylą procesinius dokumentus per EPP, viešosios internetinės svetainės „signaweb“ duomenys rodo, jog parašas yra negaliojantis, nes sertifikatas neturi kvalifikuoto sertifikato požymio, buvo kreiptasi į Nacionalinę teismų administraciją, kuri pateikė atsakymą, jog naudojantis EPP teikiamomis paslaugomis iš paslaugų vartotojo teismui pateikiamų dokumentų suformuojamas vienas ADOC formato failas, kuris yra pasirašomas teisinę galią turinčiu elektroniniu parašu, neatitinkančiu kvalifikuotam elektroniniam parašui keliamų reikalavimų, ir išsiunčiamas nurodytam teismui. Toks sisteminis parašas yra elektroninis parašas, kuriuo EPP sistema automatiškai pasirašo teismui išorinio sistemos naudotojo (fizinio asmens) išsiųstus dokumentus ir yra vienareikšmiškai susietas su dokumentą siunčiančiu asmeniu, leidžia identifikuoti siuntėją ir yra susijęs su pasirašytais duomenimis taip, kad bet koks šių duomenų pakeitimas yra pastebimas. Tokio elektroninio parašo sertifikatai neturi požymių, kurie reikalaujami kvalifikuotuose elektroninių parašų sertifikatuose, ir todėl toks elektroninis parašas negali būti kvalifikuotas. Programinėmis priemonėmis tikrinant EPP paslaugų vartotojų naudojantis EPP teikiamomis paslaugomis pateiktus dokumentus, nurodomas pranešimas, informuojantis, kad „sertifikatas neturi kvalifikuoto sertifikato požymio“. Dėl šių priežasčių laikoma, kad EPP priemonėmis pateiktas dokumentas yra patikimas.

Atsižvelgusi į nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija sprendė, kad nors pirmosios instancijos teismas nurodė, jog advokatas atskirąjį skundą pasirašė parašu, kuris nėra kvalifikuotas, tačiau pažymėtina, kad advokatas, prisijungdamas prie LITEKO VEP posistemio paskyros, patvirtino savo tapatybę, o elektroninį dokumentą suformavo ir jį pasirašė pati EPP sistema, todėl teigti, kad advokatas dokumentą pasirašė parašu, kuris nėra kvalifikuotas, nėra pagrindo. Be to, iš Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenų matyti atskirojo skundo pateikimo data ir laikas, advokato vardas ir pavardė bei jo pažymėjimo numeris. Šie duomenys, teisėjų kolegijos vertinimu, yra pakankami siekiant identifikuoti procesinį dokumentą pateikusį asmenį. Todėl daryta išvada, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nustatė pareiškėjui skundo trūkumus, todėl taip pat nepagrįstai neva jų nepašalinus kita nutartimi atskirąjį skundą laikė nepaduotu ir jį su priedais grąžino pareiškėjui.

2022 m. gegužės 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-436-1047/2022

Teisminio proceso Nr. 4-69-3-00426-2022-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.5.9; 43.10

[Prieiga internete](#)